

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e43987/facsimile.pdf> (tilgået 30. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

den omstulte Sætning haare i fremmede Grundlove. Jeg har allerede vist det andre Medlem, at det ikke er saa vanskeligt at give saadanne Citater. Naar det 11te kongevalgte Medlem (David) har henvist til den 7de Paragraph i den belgiske Grundlov, skal jeg sige, at det ikke er alene til denne Paragraph, der kan henvise, men til Grændselserne til den 6de Paragraph i samme Grundlov, der i den danske Overførelse, jeg har ligesom for mig, lader forstaa: „Hvad (Kongen) giver Bestemmelser og Anordninger til Lovens Indførelse; dog kan han ikke fatte nogen Lov ud af Kraft eller fritage for dens Gælderhed.“ Jeg skal tillade mig paa følgende Maade at henvise til den næste Grundlovs § 94, hvor det hejber: „En ny og almindelig civil og criminal Lovbog skal foranstaltet udgives paa danske, om dette ikke er muligt, paa andet endeligt Sprog.“ Indførelsen bliver Stansens uafgjorte Lov i Kraft, forsaavidt de ei stride imod denne Grundlov eller de presserfælle Anordninger, som imidlertid maatte udgives.“ Og i § 95 tilføies det da: „Ingen Tilførelse, Retterret, Reskription eller Udfærdigelse maae bevilges, skærter den nye, almindelige nye Lov er sat i Kraft. Det er, som den tredje Rigsdagsmand for Kjøbenhavn Jule Walgreen (Ordn) har antaget, i det Beskuelige den saansæ Tante, som ligger til Grund for denne Bestemmelse; men Udvælgte har troet i sit Forslag at gaare en mere praktisk Vej, end man har gjort i den næste Grundlov, idet denne har udset Borgemeesteren til en ny civil og criminal Lovbogs Udvalgte; men, at en saadan har været foruden med Banfælgelighed i Norge, som ses af, at mange Aar ere forløbene siden 1814, og dog har Norge endnu ikke faaet nogen ny civil Lovbog. Hvad endelig angaar de praktiske Banfælgeligheder, som her ere blevene gjorte gjældende, kan jeg tillade henvise mig til, hvad den tredje Rigsdagsmand for Kjøbenhavn Jule Walgreen (Mogens-Löfning) har antaget, men jeg skal fremdeles fremføre, at det netop var med vedbragte Hun, at jeg bemærkede, at naar der fremkom forslag Tilførelse, skulde man gaare frem paa den constitutionale Maade og lade disse forslag Tilførelse afgjøre ved en forenede Lov. Jeg tror ogsaa, at disse har Grundlovsforfatningens egen Analogi for sig, idet Udvalgte nemlig i § 46 har antaget, at ingen Udvalgt for Fremtiden skulde kunne blive naturligt ved kongelig Bevilling, men at disse kan skulde kunne see ved en særlig individuel Lov for ham, og det er ubestemt det tredje Medlem bemærkede, at der i de constitutionelle Lovgivelser er mange individuelle Lov, der give Regler for enkelte Tilførelse og enkelte Personer. Dette gjælder i Frankrig og endmere i England, hvor Parlamentet, der omfatter Kongen og begge Huse, antager sig berettiget til at give Lov om hvad det skal være, ja endog at paalægge en enkelt Mand Straf i Korforsen. Dette er nu vistnok høderligt nok og gaar forvidt; men jeg kan ikke indse, hvad der kan være til Hindre for at give en Lov, der fritag for enkelte Mand fra Lovens almindelige Gyldende, hvad saadant skulde være nødvendigt. I de fleste Tilførelse vil det ogsaa nemlig let jense sig jense.

Behandling: Den tredje Ordfører har gjort opmærksom paa, at den Sætning, som jeg næstede afbrøge, var en ganske almindelig Fremstilling af det constitutionelle Grundprincip; men just derfor mener jeg, at det ikke behøvede at udtales udtrykkeligt. Jeg har siden hørt Grundten, hvorfor det skulde udtales, nemlig at det var en Polemik imod den Forsætning, vi forlade; men netop derfor vilde jeg undgaare det. Jeg er overbevist om, at vi vel vilde komme til at forlade den andre Forsætning, uden at vi behøvede at træde op direkte i dens Modstand. Jeg tror, at man kan bøde paa hvad det er uligligt ved hin Bestemmelse, ved hver Gang at træde til Udvalgte ved presserfælle Lov, som jeg i det Føle taget et tilfælde at forlange § 28 b borttagne, da jeg ikke tvivle, at den er nødvendig, men det er ikke her Beskueligt nærmere at omstulte det, men det er netop en Grund mere hvorfor jeg ikke antog det for nødvendigt at tilføie den Sætning, som Udvælgte har foreskrevet.

Det er en constitutionel Regel, at Lovens gjælder for, at der i Reglen ingen Udvalgte skulde være; men det er ligesaa naturligt, at under Omstændigheder, der ikke kunne forudsiges, da Loven blev gjort, maa man have Midler i Hænde til at regjere, det vil sige rette sig efter de særegne Omstændigheder i denne Henseende; og jeg maa bøde Forsætningen lægge Mærke til de Banfælgeligheder, hvori man

kunde komme til at befinde sig ligesom for fremmede Stater, naar der i de Lov, som man giver, er Bestemmelser, der ogsaa skulde være almindelige for fremmede Staters Underdanige. Der kan da fra disse Staters Side maae Indsigelser, som vistnok bøde rige; men det laader sig ikke altid gjøre med Lethed at vilde fatte sin Ret igjennem, naar den mindre Stat maa sige opoffre sin fremre Ret for et godt Nabo-Skab Skid, om ikke for andet. Jeg antager det nemlig for uulig, hvis den næstede Sætning bliver Bærende, thi den siger ikke blot, at Regjeringen ikke maa gjøre Udvalgte, indtængen forsaavidt det maatte være høit nødvendigt, men den maa ikke engang gjøre det, naar det er høit nødvendigt. At der i Regelen ikke maa gjøres Udvalgte, det ligger i Sagens Natur, thi saa vilde Udvalgte blive til Regel; men her siger ikke blot, at man ikke maa gjøre Udvalgte til Regel, men man maa selv ikke gjøre nogen Udvalgte.

Ordføreren: Jeg antog dette Punkt for saa vigtigt, at Forsamlingen vilde tillade, at jeg med et Par Ord kommer tilbage til den Forring, som den tredje Ude kongevalgte Rigsdagsmand (Tilførelse) har gjort. Det er en ret smaa Bevægelse, han nu har gjort Sagen, naar han siger, at man ikke skulde optage disse Ord som en Polemik mod den tidligere Tingenes Tilstand. Jeg kan imidlertid ikke erkjende denne Forring som noget Argument. Spørgsmaalet er, om der ikke skulde udtales, at en saadan Sætning har sin gode og sunde Betydning, selv om det maa indrømmes, at det følger af den constitutionelle Grundfæstning. Spørgsmaalet er, om der ikke vilde være en saadan naturlig Lyd hos Ministrene til at lempe sig efter de særegne Omstændigheder, til at gjøre Udvalgte, til at finde, at der var Anledning dertil, naar de ikke forhindredes derfra ved stramme Forskrifter om, at de til saadan Udvalgte enten skulde bøde en foregaaende Hjemmel i Loven selv eller en efterfølgende Regularisation. Det forekommer mig og, at det er at søge Argumenter noget langt borte, naar man har paaberaabt sig de Banfælgeligheder, der kunne møde fra fremmede Staters Side. Disse, navnlig de constitutionelle, hende meget godt de Banfælgeligheder, hvori Regjeringen kan være, fordi den er bunden til at følge Loven, saa at de vistnok ikke vilde gjøre Regjeringen det vanskeligt i saa Henseende i sit eget Land at rette sig efter Loven. Desuden har jeg anvist den Vej, Regjeringen maa kunne gaare; er nemlig Rigsdagen samlet, da kan man jo henvende sig til den og faae en Lov, der hjemler Udvalgte, og er Rigsdagen ikke samlet, kan Regjeringen jo give en foreiebog Lov. Jeg skal loevrigt omtale de Grunde, den tredje Rigsdagsmand maatte anføre mod den foreskrevne Tilførelse Paragraph 28 b, inden jeg søger nærmere at motivere dette Forslag.

Minister: Siden § 28 b ogsaa behandles her tilligemed § 28, vil jeg blot bemærke, at denne Tilførelse Paragraph forekommer mig, at være af en noget mild Natur. Den gaar nemlig ud paa efter Majoritetens Forslag at borttage en Del af Hofsted lovgivende Magt. Det er en Tanke, som jeg selv ikke kan ferlige mig med, og derfor vil jeg ogsaa anbrage paa, at den ubgaar. Udsættet forbeholder Regjeringen Ret til at sammensætte ekstraordinære Rigsdage. Denne Ret kan Regjeringen detjens sig af, saaledes som den i Loven er fastsat, naar den har Anledning dertil; og hvad det angaar, at der skulde være et „særligt paaretnende Tilførelse“, saa tror jeg ikke, at dette kunde komme Regjeringen saa uret, at den ikke skulde have Tid til at indtælle Rigsdagen, der jo maa antog for at erindre, da Medlemmerne ere valgte og altsaa blot skulde have Tid til at rejse til Samlingsstedet. Jeg kan ikke indrømme, at hyppige Rigsdage skulde være saa geneende for Regjeringen, som den høderende Indværgningsminister har bemærkede ved en anden Paragraph. Som frygtede for, at Regjeringen derved skulde blive hindret i at afgjøre vigtige Administrationssager; men Regjeringen maa vel sagtens vilde at ferre sig de fornødne Skridt til at afgjøre, hvad den har at afgjøre, og i hvert Tilfælde skal jeg tage denne Forring til Indsigelse for min Ansigelse, at det var ønskeligt, om Kongens lovgivende og ubevende Magt hvort for sig havde sine særlige Medhjælpere. Det vilde vistnok være det Rigste, om Forsamlingen altid var samlet; thi paa denne Maade kunde man med Sandhed sige, at Hofsted var i Besiddelse af den fulde lovgivende Magt i Forning med Kongen; nu derimod har det ikke saa fuldstændig en Ret; hvilket man endog kan